

आज दिनांक 2029 साल कार्तिक 02 गते सोपकाका दिन
 यस जनकनदिनी गाउँपालिका रन्जुली, धनुषाका अध्यक्ष
 श्री दिपिन देव माडव ज्यूको अध्यक्षता एवम् गाउँपालिका
 उपाध्यक्ष कुमला सहगल, सम्पूर्ण वडा अध्यक्ष, यथावश्यक
 लगायत विभिन्न पार्टीका संयोजक/प्रतिनिधिहरू लगायत
 विभिन्न सरकारी, निगमका प्रमुख प्रतिनिधिहरू एवम् भए
 जनकनदिनी गाउँपालिकाको कार्यालय अन्तर्गतका सापुकाके
 विद्यालयका प्र.अ., सम्पूर्ण स्नातक चौकीका प्रमुख
 सम्पूर्ण वडाका वडासचिव लगायत सुरक्षाकर्मी तथा संचाल
 निगमका प्रतिनिधिहरू समेतको उपस्थितिमा जनकनदिनी
 गाउँपालिका आ.व. 2029/022 को ऐतिहासिक
 99 औं गाउँसत्रमा यस गाउँपालिकाको नीति
 कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकारिकरण गरियो।

उपस्थिति

क्र.सं.	नाम	पद	इलाका
१.	दिपिन देव माडव	गा.पा.अध्यक्ष	सिन्धु
२.	कुमला सहगल	" उपाध्यक्ष	कठुवा
३.	सन्तोष कुमाल गौड	वडाअध्यक्ष-१	सिन्धु
४.	अब्दुल पालिके	वडाअध्यक्ष-२	सिन्धु
५.	जिष्णु देव साहवन्त्रा	वडाअध्यक्ष-३	सिन्धु
६.	दिलिप कुमाल माडव	वडाअध्यक्ष-४	सिन्धु
७.	अशोक कुमाल मण्डल	वडाअध्यक्ष-५	अमरकान्ति
८.	सुरेन्द्र देव माडव	वडाअध्यक्ष-६	सिन्धु
९.	विमला देवी माडव	वडाअध्यक्ष-७	
१०.	सोहन माडव	" - १	मोरा
११.	राधिका साह	" - १	समसावासाह
१२.	अर्जुनलिया देवी	" - १	अमरकान्ति
१३.	सोनावती मल्ल	" - २	सिन्धु
१४.	लालो देवी पौडेल	" - २	सिन्धु
१५.	वासिन्दा नडाक	- २	सिन्धु
१६.	सुमित्रा देवी थापा	- २	सिन्धु
१७.	सीता देवी थापा	- ३	सिन्धु
१८.	सीता देवी	- ३	सिन्धु
१९.	प्रमोद पासवान	- ३	सिन्धु

20 श्री देवशाप नवल पत्राक्षर-३ देवशाप

21. ॥ कविता राम कुर्षि " - ४ -

22. ॥ सोमा देवी खट " - ४ शोनासदा

23. ॥ गणेशदास कादत केवट " - ४ ~~गणेश~~

24. ॥ उस्मान साफी " - ४ ~~उस्मान~~

25. ॥ ललिता देवी भाडव " ५ ~~ललिता~~

26. ॥ कडपेन्डु भाडव " ५ ~~कडपेन्डु~~

27. ॥ खन्नास कुमा साह " ५ ~~खन्नास~~

28. ॥ शान्ती देवी खट " ५ ~~शान्ती~~

29. ॥ सुजान देवी खट " ५ सुजन

30. ॥ महन्डु खटनी " ५ MAHJAN

31. ॥ मन्जिष बाडु " ५ ~~मन्जिष~~

32. ॥ रामदयाल बाडु " ५ ~~रामदयाल~~

33. ॥ लक्ष्मी खट " लक्ष्मी

34. ॥ अमोघी दास लक्ष्मी लक्ष्मी

35. ॥ राम कामरा साह नै. का. गा. पा. प्रा. वि. नै. ही लमछा.

36. ॥ गमुना रानी भाडव नै. का. पा. प्रा. वि. नै. ही लमछा.

37. ॥ रविन्दु भाडव नै. का. पा. प्रा. वि. नै. ही लमछा.

38. ॥ राधेश्याम भाडव गणेश नेपाल राधेश्याम भाडव

39. ॥ कमकेस कुमा शर्मा श्री. प्र. नेपाल ~~कमकेस~~

40. ॥ सुरेश कुमार पाण्डे वडा लक्ष्मी = ५ ~~सुरेश~~

41. ॥ हटिलाल खटनी प्र. अ. (मा. वि. खगु.) मन्च-५ ~~हटिलाल~~

42. ॥ संजय कुमा भाडव पत्राक्षर ~~संजय~~

43. ॥ सुन्दरी पाण्डे १५५ लक्ष्मी - ४ ~~सुन्दरी~~

44. ॥ मनमोहन कुमा शर्मा " ११-२ ~~मनमोहन~~

45. ॥ सुशोभा कुमा चौधरी नि. अ. खट ~~सुशोभा~~

46. ॥ वीरशान्ति कठपाखान वडा लक्ष्मी ~~वीरशान्ति~~

47. ॥ राम सिद्धार्थ पाण्डे प. अ. मा. वि. लखुडा महुवा ~~राम~~

48. ॥ ज्ञानेन्द्र लाल शर्मा सि. अ. खट ~~ज्ञानेन्द्र~~

49. ॥ दयानन्द बाडु सि. अ. खट ~~दयानन्द~~

50. ॥ राज कुमा भाडव ज. स्व. वि. अ. खट ~~राज~~

51. ॥ लक्ष्मी कुमा पाण्डे सि. अ. खट ~~लक्ष्मी~~

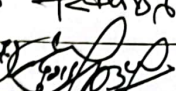

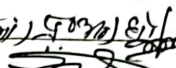

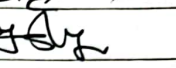

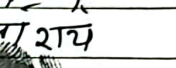

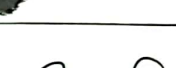
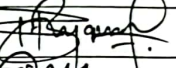
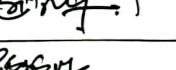

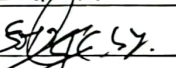
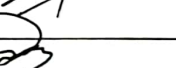
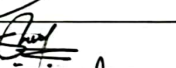

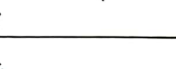

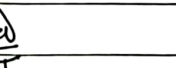
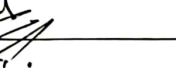

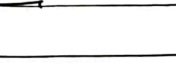

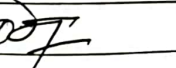

52. ॥ विक्रम साह सि. अ. खट ~~विक्रम~~

53. ॥ गमुनी साह नगरीक आ. वि. वि. खट ~~गमुनी~~

54. ॥ लक्ष्मी साह श्री गणेश प्रा. वि. नै. ही लमछा. ~~लक्ष्मी~~

55. ॥ अमिता कुमा शर्मा श्री वा. प्रा. वि. फुलवारी ~~अमिता~~

- २६ राजेश प्रसाद -
- २८ भारत पंडित श्री श्यामप्रसाद आचार्यसह विद्यालयकाल प्रकाश - मल्हानका
- २९ लाला प्रसाद मल्हान श्री राष्ट्रीय माध्यमिक विद्यालय उदा धनुषा (प्र. अ.)
- ६० राम बहादुर दाकुर श्री आचार्यसह विद्यालय काल (प्र० अ०)
- ६१ हरिनाथपण वाहेत श्री राधिका प्राथमिक विद्यालय बनवा (कमला) प्र० अ०
- ६२ राजेश कुमार खोसला जयपुर श्री गी. प्र. शिक्षाशाखा,
- ६३ जयप्रकाश श्री राधा प्रोवाइजरी प्र० वि० मल्हानका
- ६४ प्रदीप कुमार यादव श्री शंकरा वि. कालकला
- ६५ अकशेश कामत - तेंपणकालकला -
- ६६ श्यामनाथ मल्हान पुनर्गठि ६५५ जयपुर
- ६६ स.प.नि आलोक कर्नार वि.ओ.वि. रवपुरी
- ६८ नार्थ पालिका राहल्य कविनाथ कुमा
- ६९ लाला प्रसाद मल्हान ९ विमलाक्षी लाला
- ६० गा.पा. नार्थालय कर्नारी श्री जयशय यादव
- ६१ " लालकापु पंडित
- ६२ " अविभूषण मल्हान - गा.पा. नि.क.
- ६३ " भारत चौधरी
- ६४ " जयशय कुमार मलिा
- ६५ " विद्याल हादुर - सा.सु.माष
- ६६ " जयजयकुमा चौधरी - सा.पा.नि.क.
- ६६ वडाके टडा डा.पे. रामदेव लाला मल्हान
- ६८ प्रदीपकुमार किरण कुमार यादव
- ६९ श्रीचपी सुरेश कुमार यादव
- ७० लालाक्षी लाला यादव
- ७१ राजेश साह
- ७२ नागेश यादव
- ७३ प्रदीपकुमार मुकुंदा कुमार यादव
- ७४ श्यामेश कुमार साह
- ७५ लालाक्षी लाला
- ७६ अक्षयकुमार यादव - सु.प्र. भा.सि.स.
- ७६ अक्षय प्रसाद यादव प्र.क.स.
- ७७ युगम लाल मल्हान
- ७८ किर्ती कुमारी चौधरी
- ७९ विनायक कुमार साह - पि.स.ल.
- ७९ लाला हादुर
- ८० राजेश कुमार साह - गा.पा.

89. श्रीराम प्रसाद शर्मा - जिल्हा एम (गव) - ~~Signature~~
90. जनमतपार्थीपालिका अध्यक्ष वैजनाथ साह - ~~Signature~~
91. मनोज कुमार थावर (प.व.) - ~~Signature~~
92. मनोज कुमार थावर (उ.व.) - ~~Signature~~
93. सडेकर थावर सिधोदेवभाऊ - ~~Signature~~
94. दिवनारायण मण्डल - ~~Signature~~
95. शनिशंकर विराजी - ~~Signature~~
96. राधेश कुमार पंडित - ~~Signature~~
97. विष्णु साह - ~~Signature~~
98. मिडी लाल मण्डल डा. व. व्हा. नं. 2 - मि. 2/11/19
99. हरि शंकर पासवान रेमी परियोजना ज. नं. गा. पा. - ~~Signature~~
100. कुमोद कुमार कामट सुपरभास्कर ज. नं. गा. पा. - ~~Signature~~
101. मधुसूदन कुमार मण्डल (इंग्लिश) - ~~Signature~~
102. सोहन साह - ~~Signature~~
103. नरेश कुमार भाऊ - ~~Signature~~
104. प्र. स. ए. किर मण्डल - ~~Signature~~
105. प्र. स. ए. परमेश्वर पंजिया साह - ~~Signature~~
106. प्र. स. ए. विलिंड क. कुराकेडा - ~~Signature~~
107. प्र. स. ए. राम शंकरा राम - ~~Signature~~
108. प्र. स. ए. गजेन्द्र महर्षी - ~~Signature~~
109. प्र. स. ए. प्रविण साहव - ~~Signature~~
110. प्र. स. ए. राजेश सिंहा - ~~Signature~~
111. प्र. स. ए. विजय पटेल - ~~Signature~~
112. प्र. स. ए. राकेश विवारी - ~~Signature~~
113. प्र. स. ए. कपिल साह - ~~Signature~~
114. प्र. स. ए. अश्विनी प्रसाद थावर - ~~Signature~~
115. प्र. स. ए. राज कुमार साहा - ~~Signature~~
116. प्र. स. ए. दिपक कुमार साह - ~~Signature~~
117. Insp - आलोक वस्नेत
118. ASI - ईशरत राना
119. AMC - विवेक भुजंग ~~Signature~~
120. प्र. स. ए. अमृत मा ~~Signature~~
121. सि. डी. ई. व. सुरोप कुमार साहो ~~Signature~~
122. प्र. स. ए. सिद्धा साहव ~~Signature~~
123. प्र. स. ए. विष्णु साह ~~Signature~~

- १२८. सालिकाम साह
- १२९. सुकोथ सही
- १३०. इन्द्रिका बाठत
- १३१. राम नरना ठाकुर - गो. कुं. न. न. २
- १३२. प्रमोद कुं. म. ०५६० वडा सचिव
- १३३. श्याम सुन्दर पंडित अ. व. वडा नं. ४ -
- १३४. प्रमेश्वर पासवान अ. व. -
- १३५. गणेश ठाकुर साह
- १३६. मुकेश्वर यादव कायस्थि वडा नं. १ -
- १३७. दिवाकर कुमार राय (पत्रकार) -
- १३८. रामेश्वर पासवान वडा कार्यलय-३ - रामेश्वर पा.
- १३९. राहुल कुमार म. ०५६० -
- १४०.

प्रस्ताव नं. १ निम्न कार्यक्रम तथा वजेट प्रस्तुत है।

निर्णय नं. १) प्रस्ताव नं. १ माथे इलफल गादी यस जनकपुरि गा. व. को उपाध्यक्ष श्री कपल साहगल ज्यले आजको यस वन आँ गाँडे सभामा आ. व. ०२१/०२२ को प्रस्तुत गर्नु भएको नीति कार्यक्रम तथा वजेट माथी इलफल गरी सफल कार्यान्वयन को लागि शुभकामना सहितकी आजको कार्यक्रम समाप्त गरियो।

(A large section of the page is filled with numerous handwritten signatures and names, many of which are crossed out with diagonal lines. Some legible names include 'मोहन', 'राहुल', 'अमर', 'सुशील', 'मोहन', 'राहुल', 'अमर', 'सुशील', 'मोहन', 'राहुल', 'अमर', 'सुशील'. There are also some numbers like '१२१२' and '१५५५' written in the margins.)

भारत

आ.व. २०८१/०८२ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट

जनकनन्दिनी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
खजुरी, धनुषा

भारत

37/11

जनकनन्दिनी गाउँपालिकाको एघाहौँ ऐतिहासिक गाउँसभा आ.व. २०८१/०८२ को
लागी पेश भएको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट सार्वजनिकीकरण :-

यस जनकनन्दिनी गाउँपालिकाको ऐतिहासिक गाउँ सभा २०८१/०८२ को नीति कार्यक्रम बजेट सार्वजनिकीकरणका सभा अध्यक्ष ज्यू,
उपस्थित सभासद ज्यूहरु,
उपस्थित विभिन्न राजनितिक दलका प्रमुख वा प्रतिनिधी ज्यूहरु,
विभिन्न सरकारी निकायका प्रतिनिधी ज्यूहरु,
इलाका प्रहरीकार्यालय खजुरीका प्रहरी निरिक्षक ज्यू,
सशस्त्र प्रहरी कार्यालय सिमा सुरक्षाबल खजुरीका प्रहरी पनिरिक्षक ज्यू,
शस्त्र प्रहरी कार्यालय सिमा सुरक्षाबल ईनर्वाका प्रहरी निरिक्षक ज्यू,
सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयहरुका प्र.अ. ज्यूहरु,
सम्पूर्ण स्वास्थ्य चौकीका प्रमुखज्यूहरु,
संचार कर्मीज्यूहरु
गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण कर्मचारी वर्गहरु,
एवम् उपस्थित महानुभावज्यूहरु

महिला बालबालिका, आदिवासी जनजाती, पिछडावर्ग, मुस्लिम, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित लगायत विभिन्न वर्ग समुदायका प्रतिनिधी ज्यूहरु, नागरीक समाजका अगुवाहरु लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभाव ज्यू एवं दिदी बहिनिहरु,
जनकनन्दिनी गाउँपालिकाको एघाहौँ ऐतिहासिक गाउँसभा आ.व.२०८१/०८२ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट सार्वजनिकीकरणका लागि हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार्य गरी उपस्थित हुने सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

यस महत्वपूर्ण अवसरमा जनआन्दोलन, सशस्त्र जनयुद्ध, मधेश आन्दोलन लगायत विभिन्न लोकतान्त्रिक आन्दोलनहरुबाट स्थापित नेपालको संङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनामा योगदान पुर्याई जीवन अर्पण गर्नु भएका सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात वीर शहिदहरु तथा यस गाउँपालिकाका विकास प्रेमी एवम् बुद्धिजीवी पूर्व गाउँपालिका अध्यक्ष स्व. अब्दुल वारिक शेष लगायत वडा नं. २ बलहागोरुका तत्कालिन वडा अध्यक्ष स्व.भोगेन्द्र पाठक र वडा नं. १ का तत्कालिन महिला सदस्य स्व. गंगावती देवी प्रति हार्दिक सम्मान र श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

नेपालमा संघिय गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको मार्गलाई नेपालको संविधानले अङ्गीकार गरी संघ प्रदेश र स्थानीय तहलाई राज्य शक्तिको श्रोत प्रयोग गर्ने अधिकार प्रदान भएको छ । नेपाल सरकारले लिएको समृद्ध नेपाल, खुसि नेपाली को नीतिलाई सार्थक तुल्याउन र यस गाउँपालिकालाई समृद्धीको बाटोमा लैजान समृद्ध गाउँपालिका, खुसि गाउँवासी को नीति अङ्गीकार गर्ने समेत प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु ।

37/11

5/2/21

**गाउँसभासद एवं उपस्थित महानुभावहरु,
जनकनन्दिनी गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय**

“स्वच्छ सफा सुन्दर अप्पन जनकनन्दिनी” गाउँपालिका धनुषा जिल्लाको सदरमुकाम जनकपुर देखि करिब २४ कि.मि. पूर्व तर्फ महर्षि राजा जनककि सुपुत्री माँ सीताको पवित्र भूमी यस जनकनन्दिनी गाउँपालिका खजुरीको पावन भूमी हो । यस राष्ट्रिय जनगणना २०७८ का आधारमा गा.पा. मा कुल ५३७९ घरधुरी छन् भने परिवारको औषत आधार ५.०५ व्यक्ति प्रतिघर रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को आधारमा यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या २७,९४६ रहेको छ भने यहाँको लैंगिक अनुपात ९९.४० पुरुष प्रति १०० महिला रहेको छ, यसको कुल जनघनत्व ९८३ रहेको छ । यसको साक्षरता अवस्था पुरुष ६६.७ % र महिला ४८.२ % प्रतिशत रहेको छ । समग्रमा साक्षरताको अवस्था पूर्व भन्दा सुधार जनक देखिए ता पनि पूर्ण साक्षर पालिका घोषणा गर्न बाँकी रहेको छ । यसमा खास गरी यादव, केवट, दुसाध, मुसहर, चमार, मुस्लिम, एवं पहाडी ब्राह्मण आदि जातीका बसोबास बढी पर्दछन् जो केही मात्रामा सरकारी नोकरी/वैदेशिक रोजगारमा विदेशिएका छन् भने अधिकांश कृषि/ज्याला मजदुरी गर्दछन् । जसको घरघडेरी छैन उनीहरु शिक्षा र चेतनाबाट टाढा छन् । यसमा खास गरेर दर्जनौ घरधुरी दलितको पर्दछ ।

सामाजिक सहिष्णुता एवं सदभाव कायम राख्नमा यहाँका संघसंस्थाले सकारात्मक भूमिका खेलेका छन् तथापी दाईजा प्रथा, बाल विवाह लेनदेनको व्यवहार कायम रहेको पाईन्छ । स्वास्थ्य सेवाको क्रममा स्थानीय स्वास्थ्य चौकीको निर्भरता र कडा रोग लागेमा मधेश प्रदेशको सदरमुकाम जनकपुरधाम एवम् छिमेकी मुलुक भारततिर स्वास्थ्य उपचारको लागी जानुपर्ने बाध्यता छ ।

विद्यमान अवस्थाको समिक्षा :-

सबल पक्ष :- यस गाउँपालिकाको सबल पक्षमा पर्यटकिय क्षेत्रका हिसाबले अतिनै उपर्युक्त ठाउँ रहेको छ । धार्मिक हिसाबले लक्ष्मीनारायण मन्दिर , रामसीताको पवित्र मन्दिर, काली मन्दिर लगायत ऐतिहासिक मठमन्दिरहरु एवं मदरसाहरु छन् । रंगशाला र म्यूजियम बनाउनको लागि संभावित डि.पि.आर. तयार गरि सम्बन्धीत निकायहरुमा पहल भईसकेको छ । यातायातको क्षेत्रमा नेपालको एकमात्र रेल मार्ग सेवा बाट यस जनकनन्दिनी गाउँपालिकाका आम जनता समेत लभावित भएका छन् । नेपालको दुई जिल्ला धनुषा र सिरहा जोड्ने कमला नदिमा निर्माण भएको नेपालकै सबैभन्दा लामो भोलङ्गे पुलले स्वदेशी तथा वैदेशिक पर्यटनमा समेत टेवा पुगेको छ ।

5/2/21

SHKIV

दुर्बल पक्ष :- रेल्वे मार्गको विकल्पमा रहेको हुलाकी राजमार्गको पूर्वाधारको विकासमा विनाशकारी बाढीको कारणले यातायातमा सर्वसाधारणको पहुँचको कमी देखिन्छ ।

समग्रमा साकारात्मक उपलब्धि हुँदाहुँदै पनि अर्थतन्त्रमा देखिएका चुनौतीहरू यसप्रकार प्रस्तुत गरेकी छु ।

आयोजनाको अधुरो तैयारी कमजोर व्यवस्थापकीय क्षमता वित्तिय र प्राविधिक क्षेत्रको कमी कानूनी र नीतिगत प्रक्रियाको जटिलता यसै गरी निजी र सहकारी क्षेत्रको लगानी र सहकार्यबाट उत्पादकत्व र उत्पादन वृद्धि गर्ने चुनौती छ । यसै गरी सक्षम सुपरिवेक्षण र सघन अनुगमनको अभावले निर्माण भएका संरचनाहरू छोटो समयमा जिर्ण हुन गएको छ । सार्वजनिक निर्माणको गुणस्तर वृद्धि गर्नुपर्ने र दोहोरो खर्च रोक्नुपर्ने कार्य चुनौती पूर्ण छ ।

हाम्रो सामु विभिन्न चुनौतीहरू रहे तापनि विद्यमान अवसरहरूको सदुपयोग र चुनौतीहरूको सामना गर्नेगरी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट तयार गरेकी छु ।

आदरणीयउपस्थित महानुभावहरू

जनकनन्दिनी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा निम्न आधारहरू लिएकी छु ।

- नेपालको संविधानको भाग - ४ मा उल्लेखित राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरू
- नेपालको संविधानको धारा ५९ को आर्थिक अधिकार र भाग १९ को आर्थिक कार्य प्रणाली
- सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली २०६४ संसोधन समेत
- नेपालको संविधानको अनुसूची ८ बमोजिम कर लगाउन पाउने क्षेत्र
- नेपाल सरकारको आवधिक योजना, दीर्घकालिन क्षेत्रगत नीतिहरू
- सहश्रवादी दिगो विकास लक्ष्य,
- प्रदेश सरकारको प्रथम पञ्चवर्षिय योजना
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको श्रोत र बजेट अनुमान
- राजश्व पारामर्श समितिको प्रतिवेदन २०८१
- स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन, आर्थिक कार्यविधि र सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीको संग्रह २०७९

SHKIV

अनु

विकाससंग समसामयिक मुद्दाहरू निम्नानुसार छ

समाजिक संरक्षण, दीर्घोविकास, जलवायु परिवर्तन र विशिष्ट व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैङ्गिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास, बालमैत्री स्थानीयशासन र वातावरण, खुला दिशामुक्त तथा पूर्ण सरसफाई, उर्जा संकट तथा अन्य सम्बन्धित विषयहरू

- स्थानीय परिस्थिति अनुसार यस जनकनन्दिनी गाउँपालिकाको आवश्यक विषयहरू

अब म यस गरिमामय सभा समक्ष आ.व. २०८१/०८२ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमामा लिएका वर्तमान बजेटको प्राथमिकताहरूको संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु। विस्तृत विवरण पछि पुस्तकमा प्रकाशित गर्नेछु।

- आर्थिक विकास तथा गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने,
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको प्रत्याभूती गराउँदै आम ना.को जीवनस्तर अभिवृद्धि गर्ने,
- लगानीमैत्री वातावरण मार्फत उत्पादनमूलक क्षेत्रहरूमा रोजगारी अवसरहरूको सिर्जना गरी गरिवी न्यूनीकरण गर्ने,
- सेवा प्रवाह संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुऱ्याउने,
- स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित भै जनसहभागिताको अभिवृद्धि गर्ने,
- लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि गर्ने,
- दीर्घोविकास र वातावरण संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनमा योगदान पुऱ्याउने,
- मिथिला कला र संस्कृतिको पहिचान गर्ने प्रवर्द्धन गर्ने,
- स्थानीय नागरिकको योगदानलाई सम्बोधन गर्ने,
- जनताको जीवनस्तरमा प्रत्यक्ष फाइदा हुने, आयआर्जन गर्न तथा रोजगारीमा वृद्धिगर्ने,
- गरिवी निवारण कोषलाई सहकारी संस्थाको माध्यमबाट अझ रोजगारीको लागि वृद्धि गर्ने,
- स्वच्छ खानेपानी, सरसफाई, पर्याप्त आधुनिक उर्जा सहितको सुरक्षित तथा व्यवस्थित मानव बसोबासमा जोड दिने,

अनु

उपस्थित महानुभावहरु,

माथि उल्लेखित प्राथमिकीकरणका आधारमा जनकनन्दिनी गाउँपालिकाले आ.व. २०८१/०८२ को लागि तय भएका प्रमुख क्षेत्रगत नितीहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

१. आर्थिक विकास नीति

१.१ कृषि तथा पशु तर्फ

- परम्परागत निर्वाहमुखि खेती प्रणालीलाई व्यावसायीक कृषि प्रणाली तर्फ उन्मुख गरिनेछ।
- यस जनकनन्दिनी गाउँपालिका भित्र रहेका १ विघा भन्दा कम जमिन भएका कृषकहरुको लागि निःशुल्क कृषि मिटरको व्यवस्था गरिनेछ।
- कृषि उत्पादनमा उल्लेख्य वृद्धि ल्याउन आधुनिक कृषि प्रणाली तथा औजार उपकरणहरुको प्रयोग गरिनेछ।
- स्थान विशेषको आधारमा उत्पादन पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी खाद्यान्न, तरकारी, फलफूल आदिको उत्पादन सम्भाव्यता अध्ययन अनुसन्धान, संकलन, प्रशोधन, भण्डारणको उचित व्यवस्था मिलाईनेछ।
- कृषकहरुलाई आवश्यक पर्ने मल, विउ, औजार उपकरणहरु सरल र सहज ढंगबाट उपलब्ध गराईनेछ।
- व्यावसायीक कृषि उत्पादनमा उल्लेख्य वृद्धि ल्याउन आवश्यकानुसार व्यावसायीक कृषकहरुलाई प्रोत्साहन स्वरूप विभिन्न प्रकारका अनुदानहरु उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ।
- अर्गानिक खेती कार्यक्रममा आवश्यक सहयोग गर्दै यस गाउँपालिकामा यूवा स्वरोजगार कार्यक्रम संचालन गर्न सम्बन्धीत निकायमा पहल गरिनेछ।
- कृषि सहकारितालाई प्रोत्साहित गर्दै उत्पादकत्व वृद्धि गर्न सबै खाले सहयोग गरिनेछ।
- उन्नत पशुपालन, पशु विमा, गोठ सुधार जस्ता कार्यक्रमहरु संचालनमा विशेष पहल गरिनेछ।
- यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेको बजारहरुलाई व्यवस्थित गरि उचित व्यवस्था मिलाईनेछ।
- गाउँपालिका भित्र उत्कृष्ट कृषि, माछापालन, पशुपालन फार्म निर्माणको लागि फार्म मार्फत खेति गरिने कृषकलाई पुरस्कृत गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ।
- पशुपालन व्यवसायबाट उत्पादन हुने स्वस्थ र ताजा माछा, मासु, दुग्ध जन्य पदार्थहरु प्रसस्त मात्रामा उपलब्ध गराउन वातावरण अनुकूलका उपयुक्त स्थानको छनौट गरिनेछ।
- मासु जाँच ऐन सम्बन्धि मापदण्डहरुको पालना गर्दै व्यवस्थित पशु बधशाला को व्यवस्था गरिनेछ।
- वडागत रुपमा बजार क्षेत्रको पहिचान गरी पंक्षी तथा मासु एवं दुग्ध जन्य पदार्थको आपूर्तिमा सहजता ल्याईनेछ।

कमल

- गाउँपालिका क्षेत्रमा प्रसस्त मात्रामा पशु जन्य पदार्थ उत्पादन गर्न कृषकहरूलाई प्रेरित गर्नुका साथै आवश्यक तालिम, अध्ययन अनुसन्धान, अवलोकन आदिको उचित प्रबन्ध मिलाईनेछ ।

कृषिमा आधुनिकिकरण तथा वैज्ञानिकरण मार्फत गाउँपालिकाको कृषि क्षेत्रको समग्र विकासका लागि कृषि तर्फ बजेट रकम रु. १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१.२ उद्योग तथा वाणिज्य (Trade and Commerce)

- आयआर्जन वृद्धिका लागि सीप विकास तालिमको अवसर जुटाइ उद्यमशिलता विकासमा जोड दिईनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लघु उद्योग, घरेलु उद्योग तथा साना र ठूला उद्योग स्थापनाका लागि प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- समय समयमा व्यापार व्यवसाय मेला/महोत्सव आयोजना गराई सबै खाले व्यापार व्यवसायको प्रवर्धन गरिनेछ ।
- सस्तो, सुलभ तथा सुपथ बजार व्यवस्थापनको लागि अनुगमनलाई व्यवस्थित बनाईनेछ ।
- राज्यको समावेशी नीति अनुसार प्राथमिकतामा परेको जाती तथा समुदायलाई लघु तथा साना उद्यम व्यवसाय संचालनका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- उपलब्ध साधन, स्रोत तथा आर्थिक विकासको प्रतिफलको न्यायोचित वितरण गर्ने ।
- गाउँपालिकाको अर्थतन्त्रको विकासका लागि सबैखाले उद्योग धन्दा र साधन स्रोतको संरक्षण र प्रवर्धन गरि स्थानीय श्रम, सिप र कच्चा पदार्थमा आधारित लगानीलाई उच्च प्राथमिकता दिईनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र संचालन हुने विभिन्न खालका उद्यम व्यवसायहरूको दर्ता तथा नियमन गरिनेछ ।
- छिमेकी स्थानीय तहहरूसंगको समन्वयमा तुलनात्मक रूपमा फाइदा पुग्ने उद्यम व्यवसायहरू साभंदा गरिमा संचालन गर्ने र गर्नका लागि उद्योगी, व्यवसायीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- कालावजारी, एकाधिकार, कृतिम अभाव सृजना गर्ने र प्रतिस्पर्धा नियन्त्रण जस्ता कार्यलाई पूर्ण रूपमा अन्त्य गर्दै व्यापारिक स्वच्छता र अनुशासन कायम गरि उपभोक्ताको हित संरक्षण गरिनेछ ।
- साभंदा संस्था तथा वैदेशिक संघ संस्थाबाट सहायता लिदा गाउँपालिकाले पहिचान गरेको प्राथमिकतालाई आधार मानी उक्त सहयोग लाई एकमुष्ट बजेट (Basket Fund) मा समावेश गरि सम्बन्धीत क्षेत्रमा नै उक्त सहयोग खर्च गरिनेछ ।
- उद्योग क्षेत्रको कार्यलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउनका लागि गाउँपालिकामा उद्योग विकास शाखाको स्थापना तथा संचालन गर्ने ।
- उद्योग ग्रामको व्यवस्थापन गर्ने ।

कमल

6/10/21

१.३ पर्यटन(Tourism)

- पर्यटक प्रवर्द्धनको लागि गाउँपालिकामा प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरूको खोजी गरी पूर्वाधारको विकास गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका सबै मठमन्दिर, मस्जिद सबैको अभिलेख तयार गरी संरक्षण तथा सुधारका कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।

१.४ सहकारी, गरिबी न्यूनीकरण तथा उद्यमशीलता विकास नीति

- गरिबीको रेखा मुनी रहेका स्थानीयहरूको पहिचान गरी नेपाल सरकार, सहकारी संस्था र गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको समन्वय र साझेदारीमा आयमूलक तथा शीपमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ । सहभागिताको माध्यमबाट गाउँपालिका क्षेत्रको गरिबी न्यूनीकरण एवम् सामाजिक पूँजी निर्माणका कार्यक्रम संचालन गर्न जोड दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको छ वटै वडाहरूमा विभिन्न प्रकृतिका स्थान अनुकूल सहकारी संस्थाहरूको स्थापना गरी नागरिकहरूको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा जोड दिइनेछ ।
- स्थापना गरिएका सबै सहकारी संस्थाहरूको नियमित अनुगमन तथा नियमन कडाईका साथ गरिनेछ ।
- विभिन्न सहकारी तथा वित्तिय संघ संस्थाहरूबाट सर्व सुलभ ढंगबाट ऋण प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाई नागरिकहरूलाई हरेक क्षेत्रमा व्यवसायीक बन्न प्रेरित गरिनेछ ।
- सहकारी संस्थाहरूबाट रेमिटान्स सेवा संग आवद्ध गरी सहकारी संस्थाहरूबाट समेत रेमिटान्स सेवा उपलब्ध गराउन समेत उत्प्रेरीत गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरू र सहकारी संस्था आदिलाई समय समयमा लोक कल्याणकारी कार्यहरू गर्नको लागि परिचालन गरिनेछ ।
- गरिबी निवारण कोष लगायत अन्य सरकारी तथा गैह्र सरकारी संघ संस्थाबाट आयआर्जन वृद्धि गर्नको लागि प्राप्त हुने रकम सहकारीकरण गरी आयमूलक कार्यक्रममा परिचालन गर्न पहल गरिने तथा थप रोजगारीको सृजना गरिने छ ।
- गाउँपालिकामा गठन हुने टोल विकास संस्था लगायतका सामुदायिक संघसंस्थाको कार्य प्रणालीलाई अझ प्रभावकारी बनाई गाउँपालिकाको समग्र विकास प्रकृत्यामा सहभागी गराइनेछ ।
- सहकारी क्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गर्दै गाउँपालिका विकासमा आर्थिक एवं समाजिक विकासमा अधिकतम परिचालन गरिनेछ ।

6/10/21

काठमाडौं

२. सामाजिक विकास नीति

२.१ शिक्षा (Education)

- शिक्षा क्षेत्रमा एकरूपता ल्याउन वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डरको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विद्यालयहरूको भौतिक संरचना निर्माणमा सहयोग उपलब्ध गराईनेछ ।
- जाँचिममा परेका वा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका जेहेन्दार बालबालीकाहरूलाई छात्रवृत्तीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- सामुदायीक तथा निजी विद्यालयहरूको स्कूल ड्रेस तथा शुल्कमा एकरूपता ल्याइनेछ ।
- प्राथमिक उमेर समूहका सम्पूर्ण बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भर्ना गर्न गराउन प्रोत्साहित गरी साक्षरता शत प्रतिशत पुऱ्याउनको लागि पहल गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय साक्षरता अभियानलाई उपलब्धिमूलक बनाउन जिल्ला समन्वय समिति तथा गै.स.स. जस्तै आममान नेपालको शिक्षा प्रोजेक्ट लगायत अन्य गै.स.स. संस्थाहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्दै अनुगमन, मूल्यांकन पद्धतिलाई व्यवस्थित र सुदृढ बनाईनेछ ।
- प्राविधिक शिक्षा तथा उच्च शिक्षाको भौतिक पूर्वाधार विकास तथा स्तरोन्नतिको लागि विकास सामेदारहरूसँग समेत समन्वय गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयको पूर्वाधार विकास र स्तरोन्नतिको लागि आवश्यक सहयोग र सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गरी व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विद्यालयहरूमा क्रमशः प्राविधिक शिक्षा समावेश गरी प्राथमिक तह देखि नै अंग्रेजी माध्यमद्वारा पठन पाठन गराउने कार्यको थालनी गरिने छ ।
- नेत्रहीन, सूस्त श्रवण, सूस्तमनस्थिति लगायत छुट्टै क्षमता भएकाहरूको लागि विशेष शिक्षा व्यवस्था गरिनेछ ।
- एक वडा एक पुस्तकालय स्थापना गर्ने कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक दरवन्दी मिलान गरिने छ ।
- गाउँपालिका शिक्षा ऐन, नियम र योजनाको तर्जुमा गरी कार्यविधि र मापदण्ड समेत निर्माण गरिने छ ।
- जनकनन्दिनी गाउँपालिका अन्तरगत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरू मध्ये कुनै एक विद्यालयमा प्रथमिक तह वा कक्षा ३ सम्म अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।
- यस जनकनन्दिनी गाउँपालिका भित्रका विस वर्ष पुरा गरि कक्षा १२ समेत उत्तिर्ण गरेकी छात्राहरूको विवाहका वखत प्रोत्साहन स्वरुप रु. २५०००/- (पचिस हजार) प्रदान गरिने भएको छ ।
- शिक्षा तर्फ शैक्षिक अवस्था सुधारलाई मध्यनजर गरी आ.व.२०८१/०८२ को लागि बजेट रकम रु. ५० लाख विनियोजन गरेकी छु ।

काठमाडौं

भव

२.२ स्वास्थ्य तर्फ

- स्वास्थ्य केन्द्र खजुरीमा संचालित **Birthing center** लाई प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिने छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधारमा सुधार गरी अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप बनाइने छ ।
- सरकारी तथा निजी स्वास्थ्य संस्थाहरूको सक्रियतामा विशेषज्ञ सेवा सहित विभिन्न समयमा घुम्ती शिविरहरूको आयोजना गरिनेछ ।
- नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान र गाउँपालिकाको श्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गरी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सबै सामुदायिक स्वरूप संस्थाहरूबाट निःशुल्क स्वास्थ्य जाँच तथा औषधी वितरणको व्यवस्था लाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
- गाउँपालिका वासीको स्वास्थ्य उपचारमा सहज पहुँचको लागि स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रम थालनी गरी निशुल्क स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- "योग गरौं स्वस्थ बनौं" भन्ने भावना जागरण गराउन सबै वडामा योग केन्द्र स्थापना गर्ने कार्यको प्रारम्भ गरिने छ ।
- खजुरी स्वास्थ्य चौकीलाई कम्तीमा १५ शैयाको अस्पतालको रूपमा स्तरोन्नतिको लागि पहल गरिनेछ ।
- जनकनन्दिनी गाउँपालिका वडा नं. ५ पतनुकाको उचा टोलमा १५ शैयाको अस्पताल निर्माण कार्य संचालन गरिसकियो ।
- बहुक्षेत्रीय पोषण योजनालाई शसक्त रूपमा कार्यान्वयन गरी पौष्टिक खानाखाने बानी गराई कुपोषणलाई न्यून गरिने कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- सार्वजनिक निजी साम्प्रदायी अभियान अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा संचालन लाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- स्वस्थकर मासु, फलफुल तथा तरकारी विक्री वितरणको लागी मापदण्ड अनुसारको पसल संचालन तथा अनुगमन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिका अन्तर्गत आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रयोजनका लागि एम्बुलेन्सको नियमित व्यवस्था गरिनेछ ।
- जनसमुदायको स्वास्थ्य सुदृढिकरणलाई बलियो बनाउनका निम्ती रु. ३० लाख रुपैया विनियोजन गरेकी छु ।
- जनकनन्दिनी गाउँपालिका अन्तर्गतका आम जनतालाई स्वास्थ्यमा सुलभ पहुँचको लागि एक थान थप एम्बुलेन्स यसै आ.व. भित्र खरिद गरिने छ ।
- यस जनकनन्दिनी गाउँपालिकाको पहलमा जनकनन्दिनी नागरिक आरोग्य केन्द्र स्थापना भएको छ । जसबाट आयुर्वेदिक उपचार समेतको व्यवस्थापन भएको छ ।
- यस जनकनन्दिनी गाउँपालिकामा जनकनन्दिनी जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला स्थापना भई सर्व साधारणको लागि प्याथोलोजीको समेत व्यवस्थापन भएको छ ।

भव

Shan

२.३ खानेपानी तथा सरसफाई

- "खुला दिशालाई विदावारी , पूर्ण सरसफाईको यात्रा जारी " (**End of Open Defecation, Start of Total Sanitation**) भन्ने मूल नाराका साथ जनक नन्दिनी गाउँपालिकालाई यसै वर्ष खुल्ला दिशामुक्त गाउँपालिका घोषणा गरी पूर्ण सरसफाईको नमूना गाउँपालिकाको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- पहिचान गरिएका स्थानमा विभिन्न प्रकारको मैत्रीपूर्ण सार्वजनिक शौचालयहरूको निर्माण गरिनेछ ।
- स्वच्छ खानेपानी पहुँच कायम गर्न संभाव्यता अध्ययन गरी आरसेनिक जाँच गराइने छ ।
- सरसफाईको लागी मानिसहरूको वानी व्योहोरामा आमूल परिवर्तन (**Total Behaviour Change**) गर्न गाउँपालिका क्षेत्र भरी नै जनचेतना मूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरी फोहोर फाल्ने भाडोको व्यवस्था गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको मुख्य चौक तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्ने अवधारणाहरूको विकास गरिने छ । यसमा निजी तथा अन्य क्षेत्रको सहयोगमा शौचालय व्यवस्थापन आवश्यक प्रवन्ध समेत मिलाइने छ ।
- ढल, नाला तथा ल्याण्डफिल साईट व्यवस्थापनमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड विपरितका प्लाष्टिक फोलाको प्रयोगलाई प्रतिबन्ध गरी सार्वजनिक निजी साम्केदारी (**3Ps**) मोडेलको अवधारणा अनुरूप वातावरणमैत्री फोला प्रयोग गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन २०६८ र फोहोरमैला व्यवस्थापन नियमावली २०७० को प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी जनचेतना अभिवृद्धि गर्दै " सफा सुन्दर अपन जनकनन्दिनी " को रूपमा विकास गरिनेछ । यसका लागि गाउँपालिकाका सबै वालक्लवहरू, टोल विकास संस्थाहरू, आमा सम्मूहहरू लगायत सम्पूर्ण सहयोगी शुभेच्छुकहरूको सहयोगमा सफा गाउँपालिका बनाउने कार्यको थालनी गरिनेछ ।

२.४ समावेशीकरण/गरिबी निवारण तथा कला संस्कृतितर्फ

- बाल सुरक्षा केन्द्र, महिला सुरक्षा केन्द्र र ज्येष्ठ नागरीकको सेवा केन्द्र स्थापनाको लागी आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- महिला शसक्तिकरण सबै प्रकारका हिंसा विरुद्धमा जनचेतना, मानव अधिकार तथा प्रचलित कानूनको जनचेतना अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- महिला विरुद्धको लैंगिक तथा घरेलु हिंसा, महिला हक हित तथा सीप विकास, गृहिणी महिलाहरूको लागी वातावरणमैत्री सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- बाल विकास केन्द्र खडा गरी आवश्यक पाठ्य सामग्री उपलब्ध गराइने छ ।

Shan

Shiv

- यूवाहरूलाई सीपमूलक र व्यववसायिक तालिम प्रदान गरी स्वरोजगार बन्न अभिप्रेरित गरिने छ ।
- बालश्रम उन्मूलन तथा बाल अधिकारसँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध राख्ने कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइने छ । ज्येष्ठ नागरीकको सम्मान कार्यक्रमलाई अभिवृद्धि गरिदै लगिने छ ।
- महिला, बालिका र अन्य लक्षित समुदायहरूको क्षमता विकास सम्बन्धि कार्यलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
- लघु उद्यम विकासलाई टेवा पुर्याउन पालिकाबाट पनि आवश्यक साभेदारीको व्यवस्था गरी नयाँ उद्यमीहरू बढाउनमा जोड दिइने छ ।
- महिला तथा विपन्न वर्गको शसक्तिकरणका लागि आवश्यक तालिम तथा लोकसेवा तयारी कक्षा संचालन गरिने छ ।
- “जनकनन्दिनीको चाहना - घर घरमा सहाना” भन्ने अभिप्रायले स्नाकोत्तर उर्तीण गर्ने छोरी तथा वुहारीलाई प्रोत्साहन गर्दै अभिभावकलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रमको थालनी गरिने छ ।
- महिला, बालबालिका, यूवा, पछाडी पारिएका, आदिवासी /जनजाती, दलित, मधेशी, मुस्लिम, पिछडा वर्ग, भिन्न क्षमता भएका व्यक्ति, लैगिक अल्पसंख्यक, जेष्ठ नागरीकहरूको सशक्तिकरण, क्षमता विकास तथा शीप विकासका लागि सिपमूलक एवं जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- यूवालाई तालिम दिन उद्यमशिलता विकास कोष स्थापना गरि साभेदारीहरू समेतको सहभागितामा उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- जेष्ठ नागरीक परिचय पत्र वितरण कार्य परिमार्जन सहितको तत्काल आरम्भ गरिने छ ।
- गाउँपालिका साँस्कृतिक केन्द्रको स्थापना गरी कला साहित्यको जर्गेना तथा विकास गरिनेछ ।
- भूमीहीन किसानहरूको पहिचान गरी उचित व्यवस्थापनको लागि सबैखाले पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिका बालमैत्री, पूर्णखोप, पूर्ण घटना दर्ता गाउँपालिका घोषणा गर्न कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- सबै खाले छुवाछुत तथा सामाजिक विभेदलाई पूर्ण रुपमा अन्त्य गरिने छ ।
- लक्षितवर्ग तथा सामाजिक समावेशीकरण तर्फ लक्षित समूहलाई सशक्तिकरण गरी माँगमा आधारित कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ ।
- यस जनकनन्दिनी गाउँपालिका अन्तर्गतका गरिब तथा विपन्नलाई गाउँपालिका/वडाले सिफारिस गरेको आधारमा जनताहरूको लागि नि : शुल्क एम्बुलेन्स सेवाको व्यवस्था गरिने छ ।
- यसै आ.व.देखि नेपाल सरकारबाट संचालित रेमि परियोजना अन्तर्गत वैदेशक रोजगारबाट फर्केका व्यक्तिहरूको लगत संकलन गरी रोजगारीको अवस्थाहरू पहिचान गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।

Shiv

Shen

२.५ मानव संशाधन विकास नीति

- गाउँपालिकामा सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूमा प्रभावकारीता ल्याउन गैर सरकारी संस्था डेस्क सुदृढीकरण गरी गाउँपालिकाको निर्माणमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका थप प्रभावकारी बनाउने कार्य गरिने छ।
- गैरसरकारी संस्थासँग साम्केदारीमा विविध जनचेतना एवं विकासात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- जनतामा प्रवाह गरिने सेवालाई थप प्रचावकारी बनाउन सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थामा संलग्न जनशाक्तको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।

२.६ खेलकुद तर्फ

- गाउँपालिका भित्र रहेका मैदानमध्ये उपयुक्त खेल मैदानलाई क्षेत्रीयस्तरको अत्याधुनिक सुविधा सम्पन्न रंगशाला निर्माण गर्न पहल सुरु भै सकेको छ।
- सबै वडामा कम्तीमा एक खेल मैदानको विकास गरी फुटबल, भलिबल, क्रिकेट व्याडमिन्टन जस्ता खेलकुदलाई प्रोत्साहन गर्न गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद समितिको स्थापना गरिने छ।
- युवाहरूलाई खेलकुदमा आर्काषित गर्न अध्यक्ष कप फुटबल खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गरी यसलाई निरन्तरता दिईने छ।
- समय-समयमा विभिन्न किसिमका खेलकुद आयोजना गरी युवामा खेलकुद प्रति उच्च भावनाको विकास गराईने छ।
- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरका खेलकुदमा भाग लिने गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका उत्कृष्ट खेलाडी तथा जीत हासिल गराउन सहयोग पुर्याउने प्रशिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न पुरस्कार र सम्मानको व्यवस्था मिलाईने छ।
- खेलाडीहरूको उच्च मनोबल तथा खेलप्रतिको जागरूकतालाई मध्यनजर गरि खेलकुद विकासका लागि अध्यक्ष कप फुटबल प्रतियोगिता र ग्रास रुट कार्यक्रम संचालनको लागि युवा तथा खेलकुद अन्तर्गत बजेट रकम रु. २० लाख विनियोजन गरेकी छु।

Shen

Shen

३. पूर्वाधार विकासनीति

३.१ सडक तथा पुल

- स-साना सडकहरुमा रकम लगानी गर्दा रकम छरिन गई अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त हुन नसक्ने भएकाले क्षेत्रगत सन्तुलनलाई ध्यान दिदै मापदण्ड अनुसार महत्वपूर्ण सडकहरु निर्माण तथा मर्मतको लागि मर्मत संभार कोष खडा गरी प्राथमिकताका साथ निर्माण कार्य बढाईने छ ।
- हरेक सडकको दायाँ बायाँ किनारामा मौसम अनुकूलका विरुवाहरु बृक्षारोपण गर्ने र संरक्षण गर्ने कार्यलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधारहरु खडा गर्दा बालबालिका, महिला अपांग र वातावरणमैत्री संरचनामा समेत विशेष जोड दिईनेछ । सडक क्षेत्रको विकासमा व्यापक जनसहभागिताको अपेक्षा सहित योजनाहरु संचालन गरिने छ ।
- नेपाल सरकार , गाउँपालिका , प्रदेश सरकार निजी क्षेत्र तथा जनसहभागिताका आधारमा ठूला पूर्वाधार निर्माण कार्य संचालन गरिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र योजना तयारीलाई पूर्णता दिई सबै वडालाई आफ्नै भूमीवाट सडक जोड्ने गरी रिङ्गरोड निर्माण कार्यको गुरुयोजना अन्तर्गत निरन्तरता दिनेछ ।
- यस गाउँपालिका अन्तर्गत आवश्यकता अनुसार भोलुङ्गे पुल निर्माण गरिने छ ।

३.२ सिंचाइ तर्फ

- आवश्यक र संभाव्य क्षेत्र पहिचान गरी सिंचाइको व्यवस्था गरिने छ ।
- नेपाल सरकारद्वारा निर्माण हुने आमा बाँध सिंचाइ योजनाको पानीलाई समुचित सिंचाइको प्रवन्ध गरिने छ ।
- भूमिगत स्यालो ट्यूबवेल, नयाँ प्रविधिमा आधारित सिंचाइ, स्थल विशेष नदी नियन्त्रण कार्यक्रम को साथै सिंचाइ मर्मत संभारका कामहरु गरिनेछ ।
- उत्पादनशिलता बढाउन र व्यावसायिक खेती प्रणालीको विकास गर्न संभव भए सम्म नमूना चक्लाबन्दी भु.उपयोग प्रयोग गर्न समुदायलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

Shen

Conor

३.३ भवन तथा सहरी विकास तर्फ

- सम्भावित प्रकोप, दुर्घटना र आम जनताको सुरक्षाको लागि शहरी विकास मन्त्रालयबाट जारी राष्ट्रिय भवन आचारसंहिता, बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण-सम्बन्धी आधारभूत मार्गदर्शन, २०७२ मा रहेका प्रावधान भन्दा कम नहुने गरी गाउँपालिकाले यसै वर्ष भित्र भवन निर्माण मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- नयाँ घर निर्माणको नक्सा पास गर्दा र पुराना घरको नियमित/अभिलेखीकरण गर्दा कम्तीमा " एक घर एक विरुवा, एक घर एक फूल सहितको पाँच गमला " लगाई हुर्काउनु पर्ने कार्यको थालनी गरिने छ ।
- दिगो, नतिजामूलक विकास र दीर्घकालिन भौतिक विकासको लागि गुरुयोजना (Master Plan) गर्दै ५ वर्षे आवधिक गाउँ विकास योजना लगायत विभिन्न क्षेत्रगत योजनाहरु तर्जुमा तथा स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- स्थानीय तहको विकास निर्माणको लागि प्रयोग हुने सबै वस्तु तथा सेवाको दर रेट कायम गरी लागू गरिनेछ ।
- विकास निर्माणमा प्रयोग हुने निर्माण सामग्री र कच्चा पदार्थको गाउँपालिका स्तरीय मापदण्ड तोकी सोही बमोजिम मात्र प्रयोगमा ल्याई पूर्वाधार विकासको गुणस्तर कायम गरिनेछ ।
- सडक लगायत संरचनाहरुको आकस्मिक मर्मत संभारको लागि मर्मत संभार कोषको व्यवस्था गरिने छ ।
- गाउँपालिकामा संचालन हुने सबै आयोजना र कार्यक्रमहरु संचालन गर्दा स्थानीय आवश्यकता , प्रार्थामकता एवं लाभान्वित वर्गको चाहना अनुरूप पूर्वाधार विकास हुने गरी संचालन गरिने छ ।
- ३ लाख भन्दा माथिका आयोजनाहरु संचालन गर्दा अनिवार्य रुपमा आयोजना स्थलमा योजनासम्बन्धी जानकारीमूलक सूचना पाटी राख्न लगाइनेछ । जुनसुकै आयोजनाको शुरु अवस्था , निर्माण चरणको अवस्था र निर्माण भईसकेपछिको अवस्था स्पष्ट भल्कने तस्वीर र योजनाबाट लाभ लिनेहरुको उपस्थितिमा भएको योजना सार्वजनिक परीक्षण प्रतिवेदन (Public Audit Report) लाई भुक्तानीको अभिन्न अंग मानी त्यसैको आधारमा योजनाको भुक्तानी दिने व्यवस्था गरिनेछ ।
- सार्वजनिक, नदी उकास जग्गा अतिक्रमण गर्ने तथा सडक पेटी अतिक्रमण गर्ने कार्यलाई गाउँपालिकाले सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय र जनसहभागिताबाट संरक्षण तथा नियन्त्रण गरिने छ ।
- खोलानाला , सार्वजनिक ऐलानी, पर्ति जग्गाको अभिलेख राखी सार्वजनिक हितमा प्रयोग गरिनेछ ।
- प्रत्येक वर्ष निर्माण कार्यमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने उपभोक्ता-समिति, टोल विकास संस्थाहरुलाई पुरस्कृत गर्ने र खराब आचरण भएका उपभोक्ता र सहयोगीहरुलाई दण्ड सजाय गर्ने निति लिई गुणस्तरीय विकास निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

Conor

अमर

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सडकका दायौं बायाँ वृक्षारोपण गरी सडकलाई हरित सडकको रूपमा विकास गरी रमणीय तथा पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र उपर्युक्त स्थानमा बसपार्क, मिनी बसपार्क, फलफुल, तरकारी र मासुजन्य पदार्थ विक्री स्थानको सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यान्वयनको लागि पहल गरिनेछ ।
- सुन्दरता र शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्न गाउँपालिकाको वडाकार्यालयहरु, मठमन्दिर, मदर्शा र मुख्य चौकमा सि.सि.टि.भि क्यामरा र सौर्य सडक बत्तिको व्यवस्थापन गर्दै यसलाई सबै क्षेत्रमा विस्तार गर्दै लगिने छ ।
- गाउँपालिका भित्र पूर्व निर्माण भएका र नयाँ निर्माण हुने घर सडकको मापदण्डलाई व्यवस्थित गर्न लगाई सरल प्रक्रिया अपनाई नियमित गर्ने र अभिलेखिकरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- आवासीय भवनको नक्सा पास गर्ने प्राविधिक, इन्जिनियर, आर्किटेक्चरहरुलाई अनिवार्य सूचीकृतको व्यवस्था गर्ने र आवश्यकता अनुसार उनीहरुलाई तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- गाउँपालिका प्रोफाइल निर्माण गरि विद्युतिय प्रणालीमा आवद्ध गरिने छ ।
- ढल तथा नाला निर्माणका पूर्वाधारहरुलाई स्तरोन्नति गरिने छ ।
- एकीकृत विकास योजना, आवासीय योजना, भू उपयोग योजना तर्जुमा गरी लागू गरिने छ ।
- सार्वजनिक, निजी र सरकारी क्षेत्रको सहभागिता विकास मार्फत गाउँपालिकाको अर्थतन्त्र सुदृढिकरण गरिनेछ ।

३.४ व्यवस्थित वस्ती विकास समिति नीति

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र जग्गा प्लटिङ्ग गर्दा गाउँपालिकाको सहमति आवश्यक पर्नेछ । गाउँपालिकाले एकिकृत जग्गा विकास योजना प्रतिवेदनको परिधि भित्र रही आवसिय क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, व्यवसायिक बजार क्षेत्रलाई तोकिएको स्थानमा मात्र मापदण्डको परिधि भित्र रहि सहमति दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- जग्गाको नयाँ प्लटिङ्गको अनुमति प्रदान गर्दा कम्तीमा ८ मिटर भन्दा बढि चौडा सडकसँग जोडिएको प्लटमा भित्री सडकहरु कम्तीमा ४ मिटर चौडा गरी खानेपानी, विद्युत पोल, ढल र सडकको स्तरोन्नती समेत गर्ने शर्तमा मात्र अनुमति प्रदान गरिनेछ ।
- अब खोलिने सबै नयाँ सडकहरुको चौडाई कम्तीमा ४ मीटर भन्दा कम नहुने गरी कायम गरिनेछ ।
- समुदायको अग्रसरतामा गरिने वस्ती विकासलाई प्रोत्साहित गरिनुको साथै प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग प्रदान गरिने छ । व्यवस्थित वस्ती विकासका लागि छुटै गुरु योजना बनाई लागू गरिनेछ ।

अमर

mon

- अव्यवस्थित जग्गामा वर्षौ देखि बसोबास गरी आएका बसोबासीहरूको घर जग्गाको लगत संकलन गरी अभिलेख राख्ने र व्यवस्थित बसोबासको लागि अधिकारीक स्वामित्वका आधारमा लालपूजा वितरण गर्ने नेपाल सरकार संग पहल गर्ने र बाँफो जमिनलाई उत्पादन मूलक कार्यमा प्रयोग गर्न लगाइने छ । जस मध्ये जनकनन्दिनी गाउँपालिका वडा नं. १ इनर्वा दशगज्जा क्षेत्रमा बसोबास रहेका मुसहर तथा अन्य समुदायका व्यक्तिहरू लगायत वडा नं. ४ मा बसोबास रहेको मुसहर वस्तीहरूको घर जग्गाको व्यवस्थापन गरिने छ ।

३.५ संचार तर्फ

- इन्टरनेटको माध्यमबाट सबै वडा कार्यालयबाट प्रदान भएका सेवालाई गाउँपालिकासंग जोडिने छ । विद्युतिय अनुगमनको शुरुवात गरिनेछ । अनलाईन मार्फत सेवा प्रवाह गर्दै सूचना प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।
- कार्यालयको कार्य सम्पादनमा सूचना प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विशेष महत्वका चोक तथा बजार एवं सम्पदा क्षेत्रमा हुने गतिविधिहरूलाई नियमित निगरानीमा राख्न इन्टरनेट CCTV क्यामेराहरूको जडान गरी संचालनमा ल्याइनेछ ।
- यस आ.व. भित्र दुरसंचार कार्यालयको सहयोगमा लैण्डलाइन टेलिफोनको व्यवस्था हुनेछ ।
- यस आ.व. भित्रमा यस जनकनन्दिनी गाउँपालिकाको सम्पूर्ण वस्तुस्थिती समेटिएको डिजिटल प्रोफाइलको निर्माण गरिने छ ।

३.६ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा नीति

- शहरी सुन्दरता र सुरक्षा व्यवस्थांलाई सुदृढ गर्न सरकारी तथा अन्य सहयोगी निकाय समेतको सहयोगमा गाउँको प्रमुख सडक तथा चोकहरूमा सौर्य सडक बतिको व्यवस्था गरिने छ ।
- वैकल्पिक उर्जाको अवस्था , सम्भावना र अवसरहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र अव्यवस्थित विद्युतिकरणलाई व्यवस्थित गर्दै विद्युत नपुगेका ठाउँमा विद्युतिकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- यस जनकनन्दिनी गाउँपालिका अन्तर्गत आवश्यक ठाउँहरूमा कृषि विद्युतिकरण गरिनेछ ।

mon

anew

४. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रमहरु

४.१ वन वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन

- गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका मुख्य मार्ग र अन्य सडकको दायाँ बायाँ सार्वजनिक निजी साभेदारी नीति अनुरूप वृक्षारोपण गरी हरित सडकको रूपमा विकास गरिने छ ।
- जलवायु परिवर्तनबाट गाउँपालिकामा पर्न सक्ने प्रभाव न्यूनीकरण गर्न सरोकारवाला निकाय, गै.स.स. तथा विकास साभेदारसँग समन्वय र सहकार्य गरी स्थानीय जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थासँग सहयोग तथा समन्वय गरी वन, वातावरण, भू-संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धमा जनचेतनामूलक तथा संरक्षणमुखी विविध कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४.२ विपद् व्यवस्थापन तथा भू-संरक्षण नीति

- विपद् पूर्व र पश्चात न्यूनीकरण गर्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकार छिमेकी नगरपालिकासँग साभेदारीमा वारुण यन्त्र खरिद गरी आगलागी जस्ता आकास्मिक तथा संभावित दुर्घटना बाट बचाउने कार्य गरिनेछ । आगलागी बाट हुने क्षतीलाई न्यूनीकरण गर्न गाउँपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय, गाउँ क्षेत्र भित्रका पसल तथा उद्योगहरुमा FIRE Extinguisher राख्न उद्योग वाणिज्य संग सहकार्य गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरी रकमको व्यवस्था गरिनेछ । यस कोषको अभिवृद्धिको लागि अन्य निकाय तथा गैर सरकारी संघ संस्था एवं शुभेच्छुक समेतबाट साभेदारीता अभिवृद्धि गरिने छ ।
- सार्वजनिक, पति तथा नदि जन्य उकास जग्गाहरुको खोजी गरी जनसहभागितामा संरक्षणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा आईपर्ने विपद्को पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको थालनी गरिनेछ । डुवान कटान तथा भू-क्षय नियन्त्रणको लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल, समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- यस जनकनन्दिनी गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापनमा एसिया पैसेफिक नेपाल र रतौनी युवाक्लब महोत्तरीको साभेदारीमा सहकार्यगरी कार्य गरिनेछ ।
- आकाशमिक रूपमा हुने वातावरणिय क्षती (बाढी, आगलागी, हुरीबतास आदि) ले जनसमुदायमा प्रत्यक्ष प्रभाव पर्ने भएकोले उक्त क्षति न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको लागि विपद् व्यवस्थापन कोषमा अन्तर्गत बजेट रकम रु. २० लाख विनियोजन गरेको छ ।

अनार

Shiv

४.३ फोहोरमैला व्यवस्थापन तर्फ

- गाउँपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्रलाई सहभागी गराई सार्वजनिक निजी साझेदारी (3Ps) मोडेलको अवधारणा अनुरूप फोहोर मैला व्यवस्थापन गरिनेछ।
- फोहोरमैलालाई स्रोतमै न्यूनिकरण गर्न घर घरमा कुहिने र नकुहिने फोहोरलाई छुट्याउन लगाई कुहिनेलाई कम्पोष्टमल बनाउने, नकुहिने फोहोर मध्ये पुनः प्रयोग हुनेलाई बेचेर "फोहोरलाई मोहर" बनाउने तथा अन्य काम नलाग्ने फोहोरहरू मात्र रुटिन अनुसार गाउँपालिकाले फोहोर उठाउन व्यवस्था गरिने सवारीमा सिधै राख्ने व्यवस्था मिलाई सरसफाईको प्रवर्द्धन गरिनेछ।
- फोहोरलाई उचित स्थान (Land Field Side) पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्ने शुरुवात गरिने छ।
- चालु आ.व. भित्रै शौचालय सरसफाईको दृष्टीकोणले आम जनताहरूलाई सेवा पुर्याउने उदेश्यले नियुक्तम दरमा उपलब्ध हुने गरि सेफ्टी ट्यांकीको व्यवस्थापन गरिने छ।

५. संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रमहरू

- यस कार्यालय र अन्य सरकारी निकायहरूबाट जनतालाई उपलब्ध गराईने सेवा सुविधाको विस्तृत विवरण समावेश भएको नागरीक वडापत्र समायानुकूल अद्यावधिक गरी लागू गरिने छ।
- गाउँपालिकामा सञ्चालित विकास निर्माण लगायत सबै कार्यक्रमको नियमित अनुगमन गर्ने, प्रगति समिक्षा गर्ने, आवश्यक समन्वयात्मक बैठक गर्ने, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण मार्फत सुशासन अभिवृद्धिमा जोड दिइनेछ।
- "सूचना, तपाईंको अधिकार" भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गरी सुशासन अभिवृद्धि गरिनेछ।
- प्रशासनिक संयन्त्रलाई चुस्तदुरुस्त र मितव्ययी बनाई क्रमशः प्रशासनिक बजेटलाई घटाउदै विकास बजेटलाई बढाउने नीति अंगिकार गरिनेछ।
- निर्वाचित पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- कार्यालयको प्रशासनिक तथा भौतिक अवस्थालाई क्रमशः सुदृढ गर्दै लगिने छ।
- वडा कार्यालयहरूको सुदृढिकरण गरी सेवा प्रवाहलाई सुदृढ गर्दै लगिने छ।
- गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरू तथा जननिर्वाचित पदाधिकारीहरूको लागि आचारसंहिता निरन्तरिकता दिनेछ।
- सेवा प्रवाह कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन पहिलो प्रवेश पहिलो सेवा प्रणाली (First Come-first Service) अवलम्बन गरिने छ।
- गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै कार्यालयहरू सेवाग्राही मैत्री बनाइने छ।
- राम्रो काम गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कार र गलत काम गर्नेलाई कारवाहीको व्यवस्था गरिने छ।
- गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये कार्यबोझको आधारमा मापदण्ड निर्धारण गरी प्रोत्साहन

Shiv

Gmow

भत्ताको व्यवस्था गरिने छ ।

- पदाधिकारी एवं कर्मचारीको क्षमता विकास अभिवृद्धि र प्रोत्साहनको लागि प्रतिफल युक्त तालिम तथा अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको सम्पूर्ण सेवालाई महिला, बालबालिका र युवा मैत्री बनाउन प्रयत्न गरिने छ र सबै गाउँवासी जनतालाई सूचनाको हक अधिकारको पूर्णरूपमा प्रत्याभूति दिलाइने छ ।
- अन्तर सम्बन्धको विकास गर्दै विदेशका उत्कृष्ट गाउँपालिका सँग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्न पहल गरिने छ ।

६. वित्तिय व्यवस्थापन तथा सुशासनसम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रमहरु

- संघीय सरकार, महालेखा परिक्षणको कार्यालय, महालेखा नियन्त्रण कार्यालय तथा केन्द्रिय लेखा प्रणालीका आम्दानी तथा खर्च शिर्षकहरुमा गाउँपालिकाको आम्दानी तथा व्ययका शिर्षकहरुलाई मिलान हुने गरी योजना तथा लेखा प्रणाली संचालन गरिने छ ।
- राजस्व सम्बन्धमा विस्तृत अध्ययन गरी प्रतिवेदन लिई करका दायरालाई अभिवृद्धि गरिने छ ।
- गाउँपालिकामा करको दायरामा आउन नसकेका र ल्याउन नसकिएका व्यवसायी तथा गाउँपालिका वासीहरुको पहिचान गरी दायरामा ल्याउन प्रयत्न गरिने छ ।
- कर सकलन प्रक्रियालाई पारदर्शी बनाउने, अभिलेखीकरणलाई व्यवस्थित गर्ने तथा २०७६श्रावण १ गतेदेखि एकिकृत सम्पत्तिकर लागू गरिएकोमा उक्त कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- कर सचेतना सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- उत्कृष्ट कर तिर्ने करदातालाई सम्मान तथा पुरस्कृत गर्ने अख्तियारी गरिने छ । यसक्रममा वार्षिक रु. पचास हजार भन्दा बढी कर तिर्ने करदाताहरुको अभिलेख राखी निजहरुलाई विशेष रूपले पुरस्कृत र सम्मान गर्ने व्यवस्था शुरु गरिनेछ ।
- अनावश्यक खर्च नियन्त्रण गरिने छ । खर्चलाई नतिजासँग आवद्ध गर्ने प्रणालीलाई संस्थागत गरिने छ ।

७. राजस्व परिचालन

- एकिकृत सम्पत्ति कर लागू गर्न आवश्यक तयारी गरिनेछ ।
- करको संभावित नयाँ क्षेत्रको पहिचान अध्ययन गरिनेछ ।
- कर तथा राजस्वको दायरामा आउन छुटेका व्यक्ति तथा संस्थाहरुलाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
- करदाताहरुको अभिलेख प्रविधिमा आधारित गरिनेछ ।
- करदातामैत्री सहयोग कक्ष (Help Desk) स्थापना गरिनेछ ।
- सरकारी निकाय तथा सार्वजनिक संस्थानहरूसँग कर सम्बन्धि सूचना आदान प्रदान गरिनेछ ।
- सवारी कर असूल गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।

Gmow

कम

- राजस्व संकलन र वाँडफाँडको विधि एवं प्रक्रिया निर्धारण गरिनेछ ।
- चल्नु आ.व. देखि घर वहाल कर संकलन गरिनेछ । घर वहाल कर प्रयोजनको लागि क्षेत्र निर्धारित गरेर न्यूनतम मासिक दर कायम राखेर राजस्व संकलन गरिनेछ ।
- व्यवसाय कर संकलनका लागि वडा कार्यालयहरुमा व्यवसाय दर्ता गरी व्यवसाय जगत राखि व्यवसाय दर्ता अभियानको रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- वडा कार्यालयहरुको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरी वडा कार्यालयमा व्यापार व्यवसायको लागि संकलन, दर्ता र नविकरणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

क. बजेट निर्माण तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी नीति

- आएका बजेटलाई छलफलगरी सोही अनुसार टोल/टोल, वस्ती/वस्ती हुँदै वडा कार्यालयबाट प्राथमिकताको आधारमा छनौट गरिने छ । बजेट निर्माणको केन्द्र वडालाई मानिएको छ ।
- जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्नको लागि साम्केदारी नीतिलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीतिलाई प्रमुखता दिइने छ ।
- गाउँपालिकाको असिमित आवश्यकता र चाहनालाई पूरा गर्नको लागि सबै वडा कार्यालयहरुबाट पेश भएका योजनाहरुमा बजेट नपूग भएकोले योजनाहरुलाई एकत्रित गरी योजना बैकको रूपमा राखिने र ति योजनाहरुको प्राथमिकताको आधारमा लाग्ने थप रकम निकासको लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग माँग गरिने छ ।

९. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तर्फको नीति

- स्थानीय तहमा दर्ता भएका बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गर्नका लागि कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजनालाई निरन्तरता तथा प्राथमिकता साथ संचालन गरी श्रममूलक आयोजना मार्फत समुदायको विकासमा जोड दिईनेछ ।
- यूवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल आयोजना शसक्त रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा संचालित संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहका योजनामा आवश्यक श्रमिक उपलब्ध भएसम्म रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचिकृत बेरोजगारहरु नै लगाईने व्यवस्था गरिनेछ ।
- स्थानीय तहमै रोजगारीको सम्भावना पत्ता लगाउन रोजगार नक्शांकन कार्य अघि बढाईने छ ।
- स्थानीय तहमा रोजगारमूलक कार्य सृजना गर्न निजी, सरोकारवाला निकाय तथा गैरसरकारी संस्था सँग सहकार्य र समन्वयमा जोड दिईनेछ ।
- सूचिकृत बेरोजगारहरुको ज्ञान, सीप, योग्यता, अनुभव र आवश्यक मागका आधारमा आवश्यक पर्ने सीप विकास तालिमको पहिचान समेत गरी सम्बन्धित तालीम केन्द्रमा सिफारिस गरिनेछ ।
- रोजगार सेवा केन्द्रलाई व्यवस्थित गरी श्रम बैक स्थापना गर्ने नेपाल सरकारको योजनालाई यस गाउँपालिकाको ६ वटै वडा मार्फत प्राथमिकतामा राखी थप प्रभावकारी बनाई रोजगार प्राप्तीलाई सहज बनाईने छ ।

कम

Chciv

उपस्थित गाउँसभासद ज्यूहरु,

माथि प्रस्तुत गरेका नीति तथा कार्यक्रमको आधारमा आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि आय व्यय प्रस्ताव गरिएको व्योहोरा सम्मानीत सभामा निवेदन गर्न चाहन्छु । कुल अनुमानित वार्षिक बजेट रु.५३,५०,६९,९४३- (अक्षरेपी त्रिपन्न करोड पचास लाख एकसठ हजार हजार नौ सय त्रिचालिस) मात्र अनुमान गरिएको छ । जसमा संघीय सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदानको रकम रु. ९ करोड ४८ लाख तथा संघीय सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान चालु एवम् पुर्जिगत तर्फ २४ करोड ३९ लाख १२ हजार, संघबाट प्राप्त अनुमानित राजश्व वाडफाँड रकम रु. ७ करोड ७३ लाख, संघीय सरकारबाट प्राप्त विशेष अनुदान चालु एवम् पुर्जिगत तर्फ ९० लाख, संघीय सरकारबाट प्राप्त सम्पुरक अनुदान १ करोड १० लाख मात्र समावेश गरिनुका साथै प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानिकरण अनुदानको रकम रु. ६६ लाख ३१ हजार, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त विशेष अनुदान रकम रु. ३० लाख एवं प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सम्पुरक अनुदान रकम रु. २० लाख, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सवारी साधन कर बाँडफाँड रकम रु. ३२ लाख र आन्तरिक श्रोत तर्फ अनुमानित रकम रु. ८ करोड ४२ लाख १८ हजार ९ सय ४३ रुपैयाँ गरि आ.व. २०८१/०८२ को अनुमानित वार्षिक बजेट रकम रु. ५३ करोड ५० लाख ६९ हजार ९ सय ४३ रुपैयाँ मात्र अनुमान गरिएको छ ।

यसै अन्तर्गत सशर्त अनुदान तर्फको रकम स्वास्थ्य, शिक्षा, पशु,कृषि,महिला विकासमा बजेट खर्च गरिनेछ । गाउँपालिकाको राजश्व वाडफाँड तथा वित्तीय समानिकरणको चालु तर्फको खर्च रकम गाउँपालिकाको प्रशासनिक खर्च, सशक्तिकरण सीप विकास तथा लक्षित समुह विकास जस्ता कार्यक्रम खर्च, विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाको प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च एवं अन्य चालु प्रकृतिको बजेट समावेश गरिएको छ भने पूजिगत खर्च तर्फको खर्च सार्वजनिक निर्माण, फर्निचर फिक्चर, मेसिनरी औजार तथा वडा स्तरिय योजना जस्ता खर्चमा समावेश गरिएको छ । त्यस्तै प्रदेश सरकार र अन्य निकायबाट प्राप्त रकम निति निर्देशन बमोजिम खर्च गरिने तथा आन्तरिक आम्दानीको बजेट रकम कार्यालय संचालन तथा विकास निर्माण जस्ता कार्यमा खर्च गरि यस आ.व.को कुल अनुमानित व्यय रकम रु. ५३,५०,६९,९४३- (रु. ५३ करोड ५० लाख ६९ हजार ९ सय ४३ रुपैयाँ मात्र) खर्च हुने अनुमान गरिएको छ ।

त्यसैगरी आ.व. २०८१/०८२ को प्रदेश सरकार शसर्त अनुदान तर्फबाट प्राप्त हुने आउने रकम लगायत अन्य विभिन्न शिर्षकहरुको बजेट अख्तियारी प्राप्त भएमा नियमानुसार यस जनकनन्दिनी गाउँकार्यपालिकाको वैठक बमोजिम गर्ने गराउने गरि आगामी आ.व.को बजेट प्रस्तुत गरेकी छु ।

माथि उल्लेखित नितिहरुमा जनकनन्दिनी गाउँपालिकाको लक्ष्य हाँसिल गर्न समयानुकूल फेर बदल गरि वा परिमार्जन समेत गरि कार्यन्वयन गरिनेछ । साथै उल्लेखित नितिहरुको व्यवस्थित कार्यन्वयनका लागि आवश्यक कार्यविधिहरुको समेत तर्जुमा गरि लागु गरिनेछ ।

धन्यवाद !

Chciv

कमला सहगल,
उपाध्यक्ष
जनकनन्दिनी गाउँपालिका
सजुरी, धनुषा